

Sanna Ahponen-Käyhkö – Maarit Huovinen

Taidehetkiä lapsille

Toimintakortit taidekasvatukseen

Tässä pdf-tiedostossa on mukana korteista seuraavat näytteet:

- Tervetuloa taidekorttien pariin!
- Ohjeita korttien käyttöön
- Näytekortti

Tutustu kirjaan
verkkokaupassamme

Tervetuloa taidekorttien pariin!

Taidehetkiä lapsille -korttien avulla voi toteuttaa pedagogisten tavoitteiden mukaista ja lapsia innostavaa taidekasvatusta. Kunkin kortin toisella puolella on kuva taideteoksesta ja toisella puolella kuvan teemaan liittyviä harjoituksia, jotka kehittävät lasten taitoja ja osaamista monipuolisesti.

Taideteosten kuvat on valittu Kansallisgallerian sähköisestä kokoelmasta. Mukana on eri taidesuuntauksia edustavia teoksia: yhtä lailla kansallisaarteita, kuten Hugo Simbergin Haavoittunut enkeli, kuin uudempiä ja tuntemattomampiakin teoksia. Mukana on myös kansainvälistä tuulahdusta Gauguinin ja Van Goghin teosten muodossa. Erilaiset taidekuvat innostavat taidekokemusten pariin, tarjoavat esteettisiä elämyksiä ja tekevät taidetta tutuksi.

Monissa korttien harjoituksissa on entuudestaan tuttuja elementtejä. Näkökulma on kuitenkin uusi, kun lähtökohtana on taidekuva. Lapsilla on harjoituksia tehdessään mahdollisuus nauttia kuvien tekemisestä kokeillen erilaisia välineitä ja materiaaleja. Lapset pääsevät harjoittelemaan muun muassa maalaamista eri tekniikoilla, painantaa sekä kollaasin ja asetelman tekemistä. Lisäksi harjoituksissa kokeillaan kuvaamista, rakentelua ja tarinankerrontaa. Mukana on luontoon liittyviä teemoja, tunnetaitojen harjoittelua, draamaa ja musiikkia.

Osallistaminen on tärkeä osa taidekorttien käyttämistä. Lasten ideoita kuunnellaan niin taidekorttien ja teemojen valinnassa kuin toteutuksessa ja arvioinnissa. Kortteja voidaan käyttää yksitellen tai yh-

distellen sopivan mittaisiksi sarjoiksi tai teemoiksi. Harjoitukset ovat vain yksi esimerkki siitä, miten taidekuvaa voi käyttää toiminnan lähtökohtana. Taidekorttien käytössä vain mielikuvitus on rajana!

Tätä materiaalia käyttääkseen ei tarvitse olla taiteen asiantuntija. Pääasia ei ole harjoituksen toteuttaminen ohjeen mukaan tai täydellinen lopputulos vaan kokemus taiteesta. Tärkeintä on, että lapsi saa nähdä kuvia taideteoksista ja oppii sen, että jokainen osaa katsoa ja kokea taidetta. Tämä kokemus kasvattaa meille uusia taiteen kokijoita ja tekijöitä, joille taidenäyttelyiden ja museoiden kynnys on aina vain matalampi.

Inspiroivia taidehetkiä korttien parissa!

Sanna ja Maarit

Sanna Ahponen-Käyhkö ja **Maarit Huovinen** ovat kokeneita varhaiskasvatuksen opettajia. He haluavat madaltaa kynnystä monipuolisen taidekasvatuksen toteuttamiseen, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus olla taiteen kokijana ja tekijänä.

Ohjeita korttien käyttöön

Katso ja keskustele

Aloita taidehetket taidekuvan katsomisella ja siitä keskustelemisellä. Kerro aluksi teoksesta ja ohjaa keskustelua huomioiden lasten kommentit. Kussakin kortissa on apukysymyksiä keskustelun tueksi.

Tee kysymyksiä, jotka tukevat keskustelua ja ottavat huomioon lasten mielenkiinnon kohteita. Huomioi jokaisen lapsen havaintoja teoksesta. Teosta tarkastellaan lasten maailman ja senhetkisten oppimisen tarpeiden mukaisesti: jäsennetään, nimetään ja tutkitaan maailmaa, ympäristöä ja sen ilmiöitä. Rohkaise lapsia kysymään ja esittämään kriittisiäkin näkemyksiä. Kaikki kysymykset ja havainnot ovat oikeita!

Taidekuvan katsominen on samalla yksilöllinen ja yhteisöllinen kokemus. Kuvan äärellä harjoitellaan tekemään havaintoja, ilmaisemaan omaa mielipidettä ja arvostamaan toisten näkemyksiä. Kuvia katsotaan ihmetellen, oppien ja oivaltaen lapsen silmin.

Tee ja koe

Keskustelun jälkeen siirrytään harjoitusten tekemiseen. Kuhunkin taidekuvaan liittyy kaksi esimerkkiharjoitusta, joiden tavoitteissa yhdistyvät laaja-alaisen osaamisen ja oppimisen alueet.

Kaikkia harjoituksia voi soveltaa kuhunkin tilanteeseen sopiviksi. Materiaaleja ja välineitä voi vaihtaa toisiin saatavilla oleviin tai tilanteessa paremmin toimiviin.

Vinkki

Kussakin kortissa on vinkki harjoitusten soveltamiseen.

Lopuksi

Harjoitusten jälkeen on hyvä tarkastella omia teoksia ja palata teoskuvan äärelle. Samalla keskustellaan lasten kokemuksista: Mikä oli hauskaa? Oliko jokin vaikeaa? Mikä oli parasta? Mitä ajatuksia sinulle nyt herää, kun katsot teoskuvaa?

Teostiedot

Taidekuvan alapuolella kerrotaan taiteilijan nimi sekä teoksen nimi, ajoitus, tekniikka ja mitat. Lisäksi mainitaan mahdollinen erilliskokoelma, jossa teos sijaitsee, ja teoksen haltija (Kansalliskallio / museo nimi). Kuvan yläpuolella on tekijänoikeustiedot (Kansalliskallio / kuvaajan nimi).

Eero Järnefelt: Taiteilijan pojan muotokuva, 1897, guassi paperille, 38 x 51,4 cm, Antellin kokoelmat, Kansallisgalleria / Ateneumin taidemuseo

Katso ja keskustele

Teoksen nimi on Taiteilijan pojan muotokuva.

Minkälainen ilme pojalla on?

Mitä hän mahtaa miettiä? Mikä hänen nimensä voisi olla?

Millainen asento hänellä on? Osaatko ottaa samanlaisen asennon?

Onko hän iloinen vai surullinen? Miksi? Milloin sinä olet surullinen, iloinen tai mieteliäs? Missä lapsi on ja mitä hän mahtaa nähdä katsellessaan? Onko siellä jotakin mielenkiintoista? Mitä?

Mikä vuodenaika kuvassa on? Onko lapsi ulkona vai sisällä?

Mitä hän kuulee tai minkälaisia tuoksuja ympäristössä on?

Mitä hän aikoo seuraavaksi tehdä?

Mitä muuta näet kuvassa?

Mitä pidät tästä kuvasta? Miksi?

Mitä muuta sinulle tulee mieleen, kun katsot tätä kuvaa?

Eero Järnefelt: Taiteilijan pojan muotokuva

Tee ja koe

Nyt kuvaamaan

Harjoitellaan valokuvaamista puhelimen kameralla tai tabletilla. Rakentakaa ensin kuvauspaikka. Voitte käyttää myös roolivaatteita. Koekilkaa, osaatteko ottaa samanlaisen asennon kuin kuvassa.

Kuvatkaa kaveri ja ottakaa omakuva eli selfie. Vertailkaa lopuksi kuvia: miten selfie ja toisen ottama ”muotokuva” eroavat toisistaan? Kuvat voi lopuksi tulostaa.

Minun tunteeni

Tehdään tunnetaulut. Ottakaa jokaisesta lapsesta eri tunteita ilmentäviä kuvia ja sommitelkaa kuvista tunnetaulut. Taulussa voi olla kuvat kaikista perustunteista tai vaikka vain kahdesta tunteesta, esimerkiksi minä iloisena ja minä vihaisena.

Lasten ottamista kuvista tai taidekorteista voi rakentaa taidenäyttelyleikin. Mihin taidekuvat asetellaan näyttelyksi? Keitä taidemuseossa työskentelee? Kuka myy lippuja? Kuka esittelee teoksia?